

The background of the slide is a light gray gradient. It is decorated with numerous realistic water droplets of various sizes. Some droplets are at the top left, some are scattered in the middle, and a larger cluster of droplets is on the right side. The droplets have highlights and shadows, giving them a three-dimensional appearance.

HENGITYSELINSAIRAUKSIEN HOITOTYÖ

KRISTA PUUSTINEN

AMMATTITAITOVAATIMUS JA ARVIOINTIKRITEERIT

OPISKELIJA OSAA KÄYTTÄÄ ALAN TYÖMENETELMIÄ, -VÄLINEITÄ JA MATERIAALEJA SAIRAANHOITOTYÖSSÄ

ASIAKKAAN HOITO- JA HUOLENPITOTYÖSSÄ TOIMIMINEN

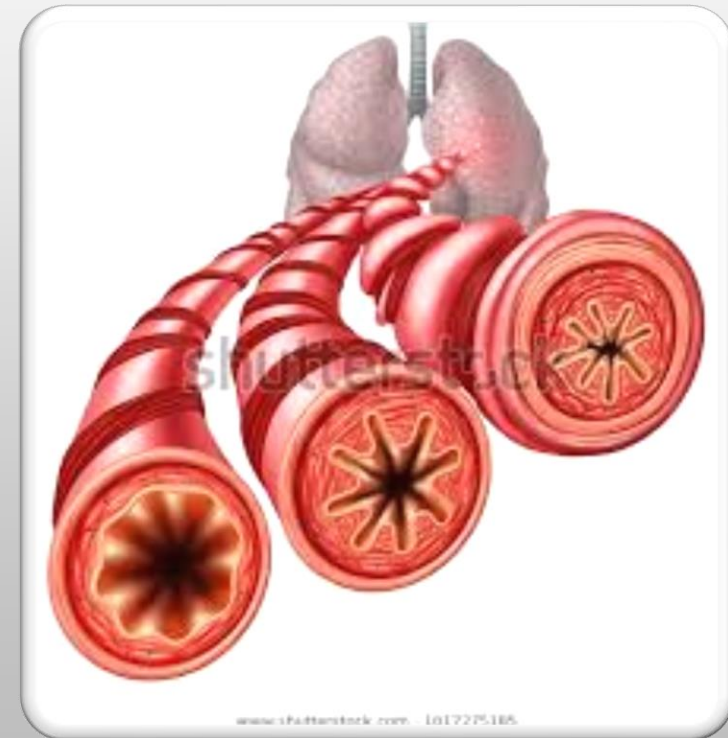
” OPISKELIJA TOTEUTTAA TAVALLISIMPIA SISÄTAUTI-KIRURGISIA JA NEUROLOGISIA SAIRAUKSIA, INFEKTIOTA, SYÖPÄÄ, SILMÄTAUTEJA JA IHOTAUTEJA SEKÄ MUISTISAIRAUKSIA SAIRASTAVIEN ASIAKKAIDEN HOITOTYÖTÄ PERUSTELLEN NÄYTTÖÖN PERUSTUVALLA TIEDOLLA TOIMINTAANSAA ”

OPISKELIJA TOTEUTTAA LÄÄKEHOITOA

” TIETÄÄ JA TARKKAILEE TAVALLISIMPIEN SISÄTAUTI-KIRURGISTEN JA NEUROLOGISTEN SAIRAUKSIEN, INFEKTIOIDEN, SYÖPIEN, SILMÄ- JA IHOTAUTIEN SEKÄ MUISTISAIRAUKSISSA KÄYTETTÄVIEN LÄÄKKEIDEN VAIKUTUKSIA, SIVUVAIKUTUKSIA JA MONILÄÄKITYKSIÄ, TUNNISTAA YLEISIMPIÄ HAITTA- JA SIVUVAIKUTUKSIA SEKÄ HUOMIOI MAHDOLLISET LÄÄKKEIDEN VÄÄRINKÄYTÖN ILMIÖT, TIEDOTTAO NIISTÄ TYÖRYHMÄSSÄ JA EHKÄISEE NIITÄ ”

ASTMA (ASTHMA BRONCHIALE)

- KEUHKOPUTKEN LIMAKALVON TULEHDUSSAIRAUS
 - KEUHKOPUTKIEN AHTAUTUMISTA
- HERKISTYY ERILAISILLE ÄRSYKKEILLE
 - ÄRSYKKEET PAHENTAVAT TULEHDUSTA JA VOIMISTAVAT LIHASSUPISTUSTA
- KEUHKOPUTKIEN SUPISTUMISEN TAKIA
 - HENGENAHDISTUSTA, YSKÄÄ JA VINKUVA HENGITYS

ASTMAN OIREIDEN AIHEUTTAJIA

- VOIMAKAS RUUMIILLINEN RASITUS = RASITUS ASTMA
- SISÄTILOJEN KOSTEUSVAURIOT
- PÖLY, SIITEPÖLY JA MUUT HENGITYSILMAN EPÄPUHTAUDET
- HENGITYSTIEINFEKTIOT JA NUHAKUUME
- KOSTEA, TUULINEN JA KOLEA SÄÄ JA KOVA PAKKANEN
- NOPEAT SÄÄN JA LÄMPÖTILOJEN VAIHTELUT
- ILMAN SAASTEET
- TUPAKOINTI
- VOIMAKKAAT KEMIKAALIT, HAJUT, RUOANKÄRY
- TYÖPAIKKOJEN TYÖPROSESSEISSA SYNTYVÄT HÖYRYT JA KAASUT
- ASETYYLISALISYYLIHAPPOA SISÄLTÄVÄT LÄÄKKEET
- HENKINEN RASITUS

ASTMAN TYYPIT

ATOOPPINEN ASTMA

- ALLERGINEN ASTMA
 - HERKISTYMINEN ALLERGEENILLE
- 60 % ASTMAA SAIRASTAVISTA AIKUISISTA
- 80 % ASTMAA SAIRASTAVISTA LAPSISTA

EI-ALLERGINEN ASTMA

- EI LÖYDETÄ SYYTÄ ALLERGISEN REAKTION LAUKAISIJALLE
- TAVALLINEN IÄKKÄILLÄ
- ALKAA USEIN HENGITYSTIEINFEKTION JÄLKEEN
- YSKÄN PITKITTYESSÄ HENGITYS ALKAA VINKUA – AHDISTUSOIREITA USEIN YÖLLÄ

ASTMAN TYYPIT

- AMMATTIASTMA
 - AIHEUTTAJAT TYÖYMPÄRISTÖSSÄ ESIINTYVÄT KEMIALLISET TAI BIOLOGISET ALTISTEET
- TYÖPERÄINEN ASTMA
 - KAIKI ASTMAT, JOIDEN OIREET PAHENEVAT TYÖSSÄ EPÄSPESIFISEN ÄRSYTYKSEN (RASITUS, PÖLY, KEMIKAALIT TAI LÄMPÖTILAN VAIHTELUT) TAKIA

ASTMAN HOITO

- TAVOITTEENA OIREETON ELÄMÄ JA TOIMINTAKYKY
- OMAHOIDON MERKITYS
- OMAHOIDON AVULLA PYSTYTÄÄN ENNAKOIMAAN PAHENEMISVAIHEET
- PEF ARVOT OVAT HYVIÄ
- EI TUPAKOINTIA
- ALLERGEENIEN POISTO KOTOA JA TYÖPAIKALTA
- YHTEISTYÖ POTILAAN, OMAISTEN JA HOITOHENKILÖSTÖN KANSSA

ASTMAN HOITO

- YMPÄRISTÖ
 - PÖLYLÄHTEET -- MATKUSTELU
 - SUOLAHUONEHOITO
 - ILMAPUHDISTIN
 - TOIMIVA ILMASTOINTI
 - KYLMÄ ULKOILMA
- SIEDÄSTYSHOITO (SIITEPÖLYALLERGIOISSA)
 - EI OLE ASTMAN ENSISIJAINEN HOITOMUOTO
- TUPAKOINTI JA ALKOHOLI
- LIIKUNTA (ESIM. VESILIIKUNTA)
- RUOKAVALIO

ASTMAN LÄÄKEHOITO

- TAVOITTEENA OIREIDEN VÄHENEMINEN, HYVÄ KEUHKOJEN TOIMINTA, SAIRAUDEN HALLINTA JA PAHENEMISVAIHEIDEN ENNAKOINTI SEKÄ ESTÄMINEN
- LÄÄKEHOIDON TARKOITUS
 - LAUKAISEE KEUHKOPUTKIEN LIHASSUPISTUSTA
 - VÄHENTÄÄ LIMAKALVOTURVOTUSTA
 - HELPOTTAÄ LIMAN POISTUMISTA HENGITYSTEISTÄ
- HOITAVAT LÄÄKKEET ELI KEUHKOPUTKIEN TULEHDUSTA VÄHENTÄVÄT
- KEUHKOPUTKIA AVAAVAT LÄÄKKEET
- INHALAATIONA OTETTAVIA SUURINOSA
 - KEUHKOPUTKIEN LIMAKALVOILLE

ASTMAN LÄÄKEHOITO

- LYHYTVAIKUTTEISET, NOPEASTI AVAAVAT LÄÄKKEET
- INHALAATIOSTEROIDIT
- PITKÄVAIKUTTEISET AVAAVAT LÄÄKKEET
- YHDISTELMÄVALMISTEET
- LEUKOTRIEENIANTAGONISTIT
- TEOFYLLIINI
- ORAALINEN STEROIDI
- MUUT LÄÄKKEET
 - ANTIBIOOTIT
 - LIMAA IRROITTAVAT LÄÄKKEET
 - YSKÄÄ HILLITSEVÄT LÄÄKKEET
 - ANTIHISTAMIINIT

INHALAATION APUVÄLINEET

- ANNOSAEROSOLI (PONNEKAASUAINEEN JOUKOSSA)
 - KÄYTTÖ HANKALAA --> HYVÄ OHJAUS
 - HETI KÄYTTÖVALMIS
 - EI KESTÄ PAKKASTA EIKÄ KUUMUUTTA
 - SUMUTIN SÄILIÖT
- JAUHEANNOSTELIJAT (HIENOJAKOINEN JAUHE)
 - HELPPO KÄYTTÖISIÄ
 - SISÄÄN HENGITYKSEN YHTEYDESSÄ -- HENGITYKSEN PIDÄTYS (N.10S.) -- ULOS HENGITYS NENÄN KAUTTA
- LÄÄKEAINESUMUTTIMET ELI NEBULAATTORIT
 - NESTEMÄINEN LÄÄKEMUOTO -- KOSTUTTAA HENGITYSTEITÄ -- EDISTÄÄ LIMAN IRTOAMISTA

ASTMAATIKON OMAHOITO

- LÄÄKITYKSEN MUUTTAMINEN VOINNIN JA OIREIDEN MUKAAN
- LÄHIHOITAJA OHJAA ASTMAATIKKOJA OMAHOITOON
 - TUNNIS
 - TAMAAN KEUHKOJEN RAKENNE JA HENGITYKSEN MEKANISMI
 - EHKÄISEMÄÄN ASTMAATTISIA MUUTOKSIA KEUHKOPUTKISSA
 - YMMÄRTÄMÄÄN, ETTÄ YSKÄ, HENGENAHDISTUS, HENGITYKSEN VINKUMINEN JA LIMANNOUSU SEKÄ OIREIDEN VAIHTELU KUULUVAT ASTMAAN
 - TUNTEMAAN AVAAVAT LÄÄKKEET, TULEHDUSTA VÄHENTÄVÄT LÄÄKKEET JA MUUT LÄÄKKEET
 - VÄLTÄMÄÄN ÄRSYTTÄVIÄ TEKIJÖITÄ
 - SANEERAAMAAN KOTINSA JA TYÖPAIKKANSAA
 - LOPETTAMAAN TUPAKOINNIN
 - LIIKKUMAAN
 - HAKEUTUMAAN HOITOON, JOS OIREET PAHENEVAT
 - PITÄMÄÄN ASTMAPÄIVÄKIRJAA

ASTMAN PAHENEMISVAIHE

- FLUNSSAN TAI RUUMILLISEN RASITUKSEN YHTEYDESSÄ
- VÄHITELLEN PAHENEE MUUTAMIEN PÄIVIEN TAI VIIKKOJEN AIKANA
- PAHENEMISVAIHEEN TUNNISTAMINEN
 - YÖLLINEN YSKÄ/HENGEN AHDISTUS
 - OLO ON TUKKOINEN TAI FLUNSSAINEN
 - RASITUKSENSIETO HUONONEE
 - AHDISTUS AAMULLA VOIMAKKAAMPAA JA KESTÄÄ PIDEMPÄÄN
 - KEUHKOPUTKIA LAAJENTAVIEN LÄÄKKEIDEN TARVE LISÄÄNTYY JA LÄÄKKEEN TEHO HUONOMPAA
 - PEF ARVO PIENENEE – AAMU JA ILTA-ARVOJEN ERO SUUREMPI

VAIKEUTUNEEN ASTMAN OIREET

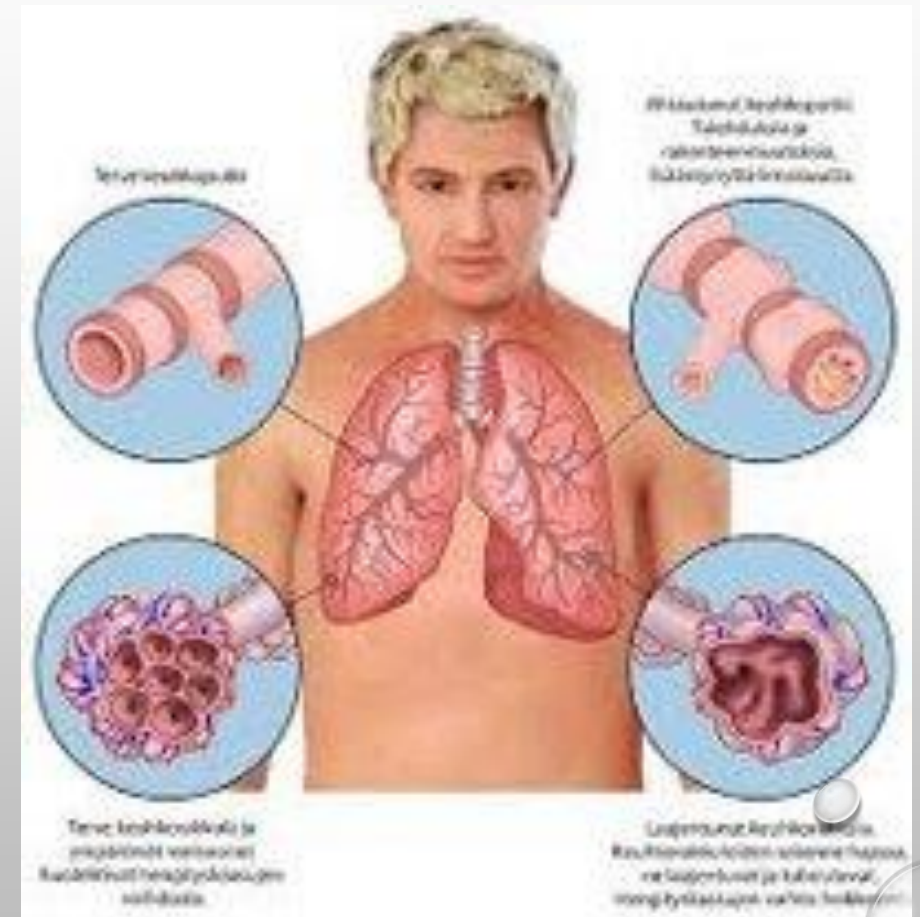
- VOIMAKAS HENGENAHDISTUS – EI PYSTY PUHUMAAN KOKONAISIA LAUSEITA
- HENGITYSTAAJUUS YLI 25/MIN
- SYKE YLI 110/MIN
- PIDENTYNYT ULOSHENGITYS
- APUHENGITYSLIHASTEN KÄYTTÖ ULOSHENGITYKSESSÄ
- PEF-ARVO ALLE 50 % NORMAALIARVOSTA
- KEUHKOJEN VINKUMINEN
- HAPEN SAANNIN VAIKEUDESTA JOHTUVA TUSKAISUUS

VAIKEUTUNEEN ASTMAKOHTAUKSEN HOITO

- OMAHOITO ALOITETAAN JO KOTONA
- ASTMAATIKKOA AUTETAAN HYVÄÄN ISTUMA-ASENTOON – PALLEA EI SAA OLLA KASASSA
- KIRISTÄVÄT VAATTEET AVATAAN
- HAPEN ANTO NAAMARILLA 4-5L/MIN
- ANNETAAN LÄÄKEHOITOA (KEUHKOPUTKIA AVAAVA LÄÄKE, KORTIKOSTEROIDI)
- POTILAAN RAUHOITTELU
- ULOSHENGITYS HUULIRAON KAUTTA

KEUHKOAHTAUMATAUTI

- KEUHKOAHTAUMATAUTI = KAT / COPD
- KEUHKOAHTAUMATAUTIIN KUULUU KOLME ERI TAUTIA:
 - KROONINEN BRONKIITTI = JATKUVA KEUHKOPUTKITULEHDUS
 - PITKÄAIKAISTA LIMANERITYSTÄ
 - EMFYSEEMA = KEUHKOJEN LAAJENTUMA
 - KEUHKORAKKULOIDEN SEINÄMIEN VENYMINEN JA REPEYTYMINEN
 - OBSTRUKTIO = ETENEVÄ ILMATEIDEN AHTAUTUMINEN
 - ELIMISTÖ KÄRSII JATKUVASTA HAPENPUUTTEESTA JA ELIMISTÖÖN KERTYY HIILIDIOKSIDIA

KEUHKOAHTAUMATAUDIN RISKITEKIJÄT

- TUPAKOINTI
- AMMATTIALTISTUKSET (PÖLY, KÄRYT, MYRKYLLISET KAASUT JA HUURUT)
- GENEETTISET TAUSTATEKIJÄT, KUTEN ALFA1-ANTITRYPSIININ PUUTE
- ILMANSAASTEET
- ATOPIA
- KEUHKOPUTKIEN LISÄÄNTYNYT SUPISTUMIHERKKYYS

KEUHKOAHTAUMATAUDIN OIREET

- HITAASTI ETENEVÄ JA OIREET ALKUUN, JOIHIN EI VÄLTTÄMÄTTÄ KIINNITETÄ HUOMIOTA
- OIREET PAHENEVAT VÄHITELLEN
- KROONINEN YSKÄ
- RUNSAS LIMAN ERITYS ERITYISESTI AAMUISIN
- RASITUSHENGENAHDISTUS
- TOISTUVAT HENGITYSTIETULEHDUKSET

KEUHKOAHTAUMATAUDIN TUTKIMUKSET

- RISKITEKIJÖIDEN SELVITYS
- KEUHKOJEN AUSKULTOINTI
- KEUHKORÖNTGENKUVA JA TIETOKONETOMOGRAFIA
- SYDÄNFILMI
- VERIKAASUANALYYSI
- SPIROMETRIA JA BRONKODILATAATIO
- PEF-VUOROKAUSISEURANTA

KEUHKOAHTAUMAPOTILAAN HOITO

- TAVOITTEET
 - OIREIDEN LIEVITYS
 - KEUHKOJEN TOIMINNAN PARANEMINEN
 - SAIRAALAHOITOPÄIVIEN VÄHENEMINEN
 - TAUDIN ETENEMISEN HIDASTUMINEN
 - FYYSISEN TOIMINTAKYVYN PARANTAMINEN TAI YLLÄPITÄMINEN
 - PSYKOSOSIAALISEN TOIMINTAKYVYN PARANEMINEN
 - ELÄMÄNLAADUN PARANEMINEN

KEUHKOAHTAUMAPOTILAAN HOITO

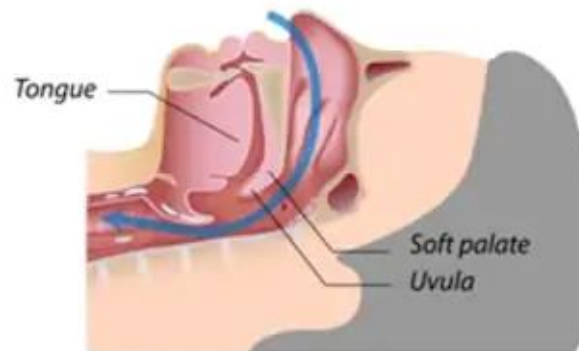
- LÄÄKEHOITO
 - KEUHKOPUTKIA LAAJENTAVAT LÄÄKKEET
 - HELPOTTAVAT HENGITYSTÄ
 - PARANTAVAT KEUHKOJEN TOIMINTAKYKYÄ
 - SUOJAAVAT KEUHKOPUTKIA TAUTIA PAHENTAVILTA TEKIJÖILTÄ

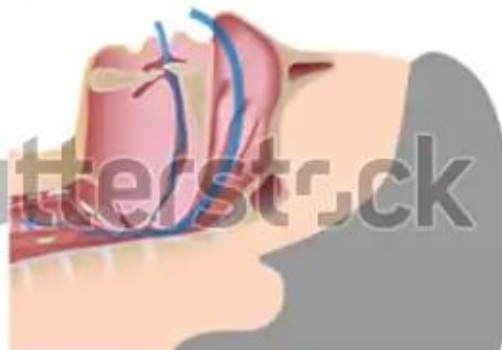
KEUHKOAHTAUMAPOTILAAN HOITO

- TUPAKOINNIN LOPETTAMINEN
 - YSKIMISTEKNIikka
 - HENGITYSTEKNIikka
 - LIIKUNTA
 - HAPPIHOITO
-

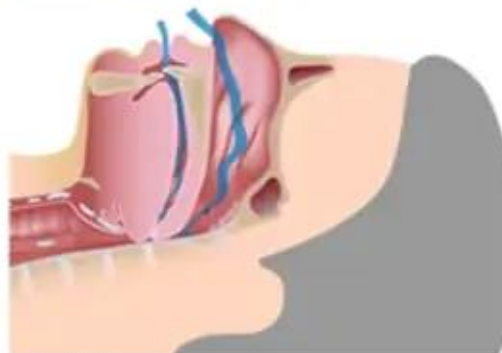
Normal
breathing

Snoring - Partial
obstruction
of the airway

OSA - Complete
obstruction
of the airway

www.shutterstock.com · 119610079

UNIAPNEA

- OBSTRUKTIIVINEN UNIAPNEA TARKOITTA
HENGITYSILMAVIRTAUKSEN RAJOITTUMISTA TAI ESTYMISTÄ,
JOKA JOHTUU YLÄHENGITYSTEIDEN UNENAIKAISESTA
AHTAUTUMISESTA.
 - LIHAKSET RENTOUTUVAT --> OSITTAINEN TAI
TÄYDELLINEN ILMAVIRTAUKSEN ESTYMINEN
- TYYPILLINEN SAIRASTUNUT YLI 40-VUOTIAS MIES TAI
VAIHDEVUOSI-IÄN YLITTÄNYT NAINEN, JOLLA ON YLIPAINOA
- SUOMESSA N. 300 000 IHMISTÄ SAIRASTAA UNIAPNEAA
 - 40 000 TARVITSEE AKTIIVISTA HOITOA
- HOITAMATON UNIAPNEA LISÄÄ KUOLLEISUUTTA ERITYISESTI
SYDÄN- JA VERISUONITAUTEIHIN
- PAHIMMILLAAN HENGITYSKATKOKSET VOIVAT OLLA JOPA YLI
MINUUTIN
 - YLI 10 S KESTÄVÄ HENGITYSKATKOKSEN AIKAN
VEREN HAPPIPITOISUUS VOI LASKEA KYMMENIÄ
PROSENTEJA

UNIAPNEA

- LYHYITÄ KATKOKSIA VOI ESIINTYÄ NORMAALISTIKIN YÖN AIKANA, MUTTA NIIDEN MÄÄRÄ, PITUUS JA NIISTÄ JOHTUVAT OIREET RATKAISEVAT, ONKO KYSEESSÄ SAIRAUUS
- KATKOKSET HERÄTTÄVÄT HENKILÖN TOISTUVASTI --> UNEN LAATU JA MÄÄRÄ KÄRSIVÄT
- ALTISTAVAT TEKIJÄT
 - LIHAVUUS (KAULAN ALUEEN RASVAKERTYMÄ)
 - MIESSUKUPUOLI, RISKI KAKSINKERTAINEN
 - KASVOJEN JA YLÄHENGITYSTEIDEN RAKENTEELLISET POIKKEAVUUDET
 - MUUT SAIRAUDET : HYPOTYREOOSI
 - LÄÄKEHOITO: KESKUSHERMOSTOON VAIKUTTAVAT LÄÄKEAINEET, TESTOSTERONI
 - ALKOHOLIN NAUTTIMINEN ENNEN NUKKUMAAN MENOA
 - TUPAKOINTI
 - ÄIDIN HOITAMATON UNIAPNEA (RISKI SYNTYMÄTTÖMÄLLE)
 - IKÄÄNTYMINEN NAISILLA
 - PERINNÖLLINEN TAIPUMUS

UNIAPNEA OIREET

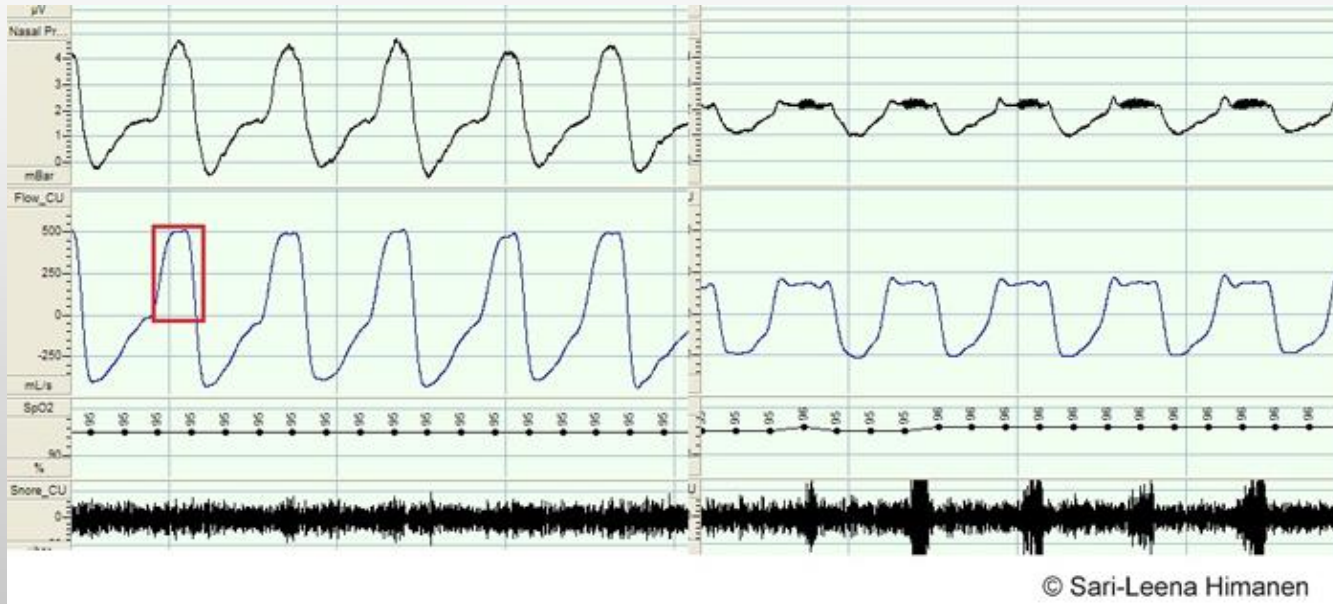
UNEN AIKAISET OIREET

- ÄÄNEKÄS KUORSAUS
- TODETUT HENGITYSKATKOKSET
- LEVOTON YÖUNI
- TOISTUVAT WC-KÄYNNIT
- HERÄÄMINEN TUKEHTUMISEN TUNTEESEEN

PÄIVÄAIKAISET OIREET

- AAMUPÄÄNSÄRKY
- PÄIVÄVÄSYMYS, NUKAHTELUTAIPUMUS
- MUISTIHÄIRIÖT
- KESKITTYMISVAIKEUDET
- ÄRTYNEISYYS, MIELIALAHÄIRIÖT

UNIAPNEA DIAGNOSOINTI

- UNIREKISTERÖINTI
 - HENGITYSKATKOKSET
 - NUKKUMISASENTO
 - HAPETTUMINEN
 - SYDÄMEN TOIMINTA
- BMI 18-24 VÄLILLÄ VAI YLI?
- RR
- HAPPISTURAATIO
- ESS KYSELY

UNIAPNEAN HOITO

- HOIDON TAVOITTEET:
 - OIREETTOMUUS
 - NORMAALIN UNENAIKAISEN HENGITYKSEN TURVAAMINEN
 - TYÖ- JA SUORITUSKYVYN YLLÄPITÄMINEN
 - PITKÄAIKAISTAVOITTEITA
 - MYÖHÄISKOMPLIKAATIOIDEN EHKÄISY
 - KUOLLEISUUDEN VÄHENTÄMINEN
- HOITOMUODON VALINTAKRITEERIT:
 - OIREIDEN VAIKEUS
 - UNIREKISTERÖINNIN TULOKSET
 - ASIAKKAAN MUUT SAMANAIKAiset SAIRAUDET
 - IKÄ
 - YHTEISTYÖKYKY
 - HOITOMYÖNTEISYYS

UNIAPNEAN HOITO

- MERKITTÄVIN HOITokeino on ylipainon vähentäminen laihdutuksella ja painonhallinnalla
 - 5-10 prosentoin painon lasku lievittää uniapneaa merkittävästi
 - laihduttaminen normaalipainoon saattaa parantaa uniapneaoireyhtymän kokonaan
- UNIAPNEAA SAIRASTAVAN OHJAUS
 - VÄLTÄ tupakkaa ja alkoholia
 - VÄLTÄ uni- ja rauhoittavia lääkkeitä
 - PYJAMAN SELKÄOSAAN TASKU --> TENNISPALLO --> EI PYSTY KÄÄNTYMÄÄN SELÄLLEEN
 - KÄYTÄ SIERAINAUKKOJA laajentavia teippejä
 - HUOLEHDI muiden sairauksien hoidosta (DIABETES, VERENPAINETAUTI)

YLIPAINEHENGITYSHOITO (NENÄ-CPAP)

- TAVOITTEET:
 - NORMAALI YÖAIKAINEN HAPENSAANTI
 - HENGITYKSEN VAPAAKULKU
 - UNEN HYVÄ LAATU
 - PÄIVÄAIKAISTEN OIREIDEN HÄVIÄMINEN
- KÄYTETÄÄN YÖAIKAAN
- EI PARANNA VAAN HELPOTTAO OLOA
- ALOITUS SAIRAALASSA --> MÄÄRITELLÄÄN SOPIVA PAINETASO
- HOITOON LIITTYVÄT ONGELMAT
 - NAAMARISTA JOHTUVAT
 - NENÄONGELMAT
 - LAITTEEN KORKEA PAINE

MUUT HOITOMUODOT

- KIRURGINEN HOITO
 - SOPII AINOASTAAN OSALLE UNIAPNEAA SAIRASTAVILLE
 - TOIMENPITEEN AVULLA PYRITÄÄN POISTAMAAN TUKKIVAA KUDOSTA HENGITYSTEISTÄ TAI AVARTAMAAN AHTAITA KOHTIA
- LÄÄKEHOITO
 - KOKEILTU LUKUISIA LÄÄKEAINEITA → RISTIRIITAISIA TULOKSIA
 - TUTKIMUSTEN MUKAAN HORMONIKORVAUSHOITOA KÄYTTÄVILLÄ VAIHDEVUOSI-IKÄISILLÄ NAISILLA ESIINTYY UNIAPNEAA VÄHEMMÄN KUIN HORMONIKORVAUSHOITOA KÄYTTÄMMÄTTÖMILLÄ